

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.300/2018/21.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2018. december 4. napján tartott fellebbezési nyilvános tárgyalás alapján a Bf.III.300/2018. számú ügyben meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette miatt **I.rendű vádlott neve** ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2018. április 18. napján kihirdetett **5.B.471/2017/13.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 8 (nyolc) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 8 (nyolc) évre **enyhíti.**

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye a [Bv. intézet neve].

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által 2017. február 15. napjától 2018. december 4. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 31.750.- (harmincegyezer-hétszázötven) forint bünygyi költsék megfizetésére, külön felhívásra az állam javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Kecskeméti Törvényszék ítéletével a 2017. február 15. napjától őrizetben, majd 2017. február 17. napjától előzetes letartóztatásban lévő I.rendű vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetében [Btk. 160. § (1) bekezdés], ezért 10 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztést börtön fokozatban rendelte végrehajtani, annak tartamába beszámítani rendelte a vádlott által 2017. február 15. napjától "a mai napig" fogvatartásban töltött időt. Megállapította, hogy a vádlott a kiszabott börtönbüntetésből a büntetés kétharmad részének kitöltése utáni napon feltételes szabadságra bocsátható. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a bünygyi költségről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője egyezően, a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

A vádlott a fellebbezésének írásbeli indokolásában sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azon körülményt, miszerint ő menekülés közben szúrta meg a sértettet, valamint

figyelman kívül hagyták fennálló, tartós betegségeit. Beadványaiban lényegében a második nyomozati vallomásában foglaltakat ismételte meg, azonban hangsúlyozta, hogy ő nem akarta a fiát leszúrni, csupán menekülni akart, mert korábban a sértett már több alkalommal is megverte, illetőleg a másik gyermeke egy alkalommal megszurta, továbbá gyermekei az édesanyjukat is több alkalommal megverték. Előadta, hogy menekülés közben, az udvaron található kerékpárt is fel akarta venni, hogy azzal meneküljön, de ez nem sikerült, mert a fia ekkor tovább ütötte őt, és ekkor került sor a szúrásra. Mindezekon túlmenően mélységes sajnálatát fejezte ki a történetekkel kapcsolatban.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.152/2018/1-II. számú átiratában eljárási szabálysértést észrevételezve indítványozta, hogy az ítélőtábla rendeljen el részbizonyítást, melynek keretében igazságügyi orvosszakértő 1 által készített kiegészítő szakvéleményeket szakértő 2 részére küldje meg, és nyilatkoztassa arról, hogy az abban foglaltakkal egyetért-e.

A bejelentett fellebbezések alaposak, valamint a főügyészi átiratban foglaltak is helytállóak.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően, 2018. július 1. napján hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.), amelynek 868. § (1) bekezdése alapján a törvény rendelkezéseit - a 868.-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell, az ítélőtábla az elsőfokú ítélet felülbírálatára során a másodfokú eljárás lefolytatásakor hatályos törvény szerint járt el.

Az ítélőtábla a Be. 590. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált, melynek során azt állapította meg, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor az 1998. évi XIX. törvény 101. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére a tárgyalás anyagává tette és bizonyítékként értékelte igazságügyi szakértő 1 által egyedül ellenjegyzett kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményt és igazságügyi orvosszakértői véleményt.

Az említett - akkor hatályban volt - törvényi rendelkezés szerint a halál oka és körülményei, valamint az elmeállapot vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni. Ugyanakkor az iratok tartalma alapján megállapítható, hogy míg az igazságügyi orvosi boncolási jegyzőkönyvet az igazságügyi orvosszakértők együttesen készítették, addig a kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményt és az igazságügyi orvosszakértői véleményt már kizárólag csak igazságügyi orvosszakértő 1 látta el ellenjegyzéssel.

Mindez azzal a következménnyel járt, hogy a tényállás részben felderítetlen maradt [Be. 592. § (2) bekezdés b) pont], ugyanis a kizárólag egy szakértő által ellenjegyzett kiegészítő szakértői vélemények bizonyítékként nem vehetők figyelembe.

A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében az ítélőtábla a másodfokú eljárás lefolytatására tárgyalást tűzött ki, melyen a Be. 594. § (1) bekezdése szerinti bizonyítást vett fel.

A bizonyítási eljárás során az ítélőtábla a tárgyaláson ismertette igazságügyi orvosszakértő 2 nyilatkozatát, aki a részére megküldött kiegészítő szakértői véleményekkel kapcsolatosan akként nyilatkozott, hogy az abban foglaltakkal minden tekintetben egyetért.

Ekként az elsőfokú bíróság ítélete megalapozottá, felülbírálatra alkalmassá vált.

A lefolytatott bizonyítási eljárást követően a vádlott védője indítványozta az elsőfokú bíróság által felsorolt enyhítő körülmények jelentős bővítését, és a kiszabott büntetés enyhítését.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség az ítéleti tényállás több ponton történő helyesbítése és kiegészítése, illetőleg a bűnösségi körülmények kiegészítése mellett az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság az iratok egybehangzó adataira, valamint a lefolytatott bizonyítás eredményére figyelemmel a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:

A cselekmény elkövetésének napján a vádlott is ittas állapotba került. Ezen kiegészítés azért szükséges, mert a törvényszék súlyosító körülményként értékelte a vádlott elkövetéskori ittas állapotát, ennek azonban tényállásbeli alapját nem rögzítette, pusztán azt, hogy a vádlott is fogyasztott alkoholt.

Az elkövetés eszközeként használt kés teljes hosszúsága 28 cm, pengeszélessége a legszélesebb részen 2,7 cm. Ezen kiegészítés azért vált szükségessé, mert a törvényszék az elkövetés eszközének adatait nem rögzítette teljes körűen.

Mellőzte az ítélet tábla az ítélet 4. oldalának utolsó előtti bekezdését az ítéleti tényállásból, és azt a jogi indokolás részeként tekintette, figyelemmel arra, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a vádlott tudattartalmának jogi értékelése nem az ítéleti tényállásba, hanem a jogi indokolásba tartozik.

A vádlott hasnyálmirigy megbetegedésben szenved, lábai visszerek és fekélyesek. A vádlott ezen betegségeit a másodfokú nyilvános tárgyaláson általa előadottak alapján rögzítette az ítélet tábla, ezen körülmény a büntetés kiszabása során bír jelentőséggel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megalapozott tényállást állapított meg, melyet az ítélet tábla a fentebb írt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel határozatának alapjául elfogadott.

Bár az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mind a vádlott, mind védője a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést, a vádlottnak a másodfokú eljárás során is megismételt azon nyilatkozata, miszerint a sértettet menekülés közben szúrta le, a jogos védelem megállapítására, így felmentésre irányuló fellebbezésként értékelendő. A vádlott ezen védekezését a törvényszék bár helyesen vetette el, azonban ezen döntésének rendkívül szűkös indokolását adta, amikor azt rögzítette, hogy a vádlott és a sértett közti kölcsönös verekezésben ilyen fokú bántalmazás mellett nem megalapozott a jogos védelem, esetlegesen pedig a jogos védelem túllépése. Mindezekre figyelemmel e tekintetben az ítélet jogi indokolásának kiegészítése vált szükségessé.

Bár a tekintetben nem áll rendelkezésre bizonyíték, hogy a házból kimenve, az udvaron pontosan mi történt a vádlott és a sértett között, az ingatlanon belül történetekkel kapcsolatosan kétségtelenül cáfolásra került a vádlotti védekezés. A vádlott e tekintetben eleve kétféle vallomással állt elő. Az első verzió szerint a sértett kint a konyhában, a kanapén kezdte el ütni és rugdosni őt, amely miatt a vádlott fel sem bírt állni, azonban ahogy védekezett, kapálódzott, a keze ügyébe került egy kés, amellyel megszúrta a sértettet. Mielőtt erre sor került volna, tanú is kijött a belső szobából, próbálta a vádlottról leszedni a sértettet. Ekkor arról is nyilatkozott, hogy az eseményeket követően kiment a

ház elé, ahol az udvaron két kerékpár volt a falnak támasztva, egyik sem volt eldőlve a földre. A folytatólagos vallomásában a vádlott ugyancsak előadta, hogy a sértett a konyhában, a kanapén, fölé hajolva kezdte el bántalmazni őt, azonban ekkor valahogy ki tudott menekülni onnan, és menekülés közben kapta fel a keze ügyébe került kést. Ahogy kilépett az ajtón, a sértett utolérte, akit ekkor valahogyan megszúrt. Ekkor is megismételte, hogy az udvaron lévő kerékpárok nem voltak eldőlve.

Mindkét vallomásnak közös eleme volt tehát az, hogy a dulakodás a konyhában kezdődött. Ehhez képest tanú határozottan állította, hogy a konyhában dulakodás nem történt, annak hangjait mindenképpen hallania kellett volna, hiszen ő a szobában tartózkodott, a két helyiséget pedig csak egy függöny választja el egymástól. Azt is határozottan cáfolta, hogy ő a konyhában megpróbálta volna lefogni a sértettet. Állította, hogy a házban nem próbált meg kettejük közé állni, ugyanis nem is volt bent egyik sem, amikor ő a sértett után ment. Amikor ő megtalálta őket, már mindketten kinn voltak az udvaron, és ott dulakodtak. Ekkor megpróbált odamenni hozzájuk segíteni, de a felborított kerékpáron átesett, ezért ez nem sikerült.

A vádlott első nyomozati vallomását, miszerint a kanapén ülve szúrta meg a fölé hajoló, őt támadó sértettet, ugyancsak cáfolta az igazságügyi nyomszakértő véleménye, amely szerint a leképződött nyomok jellegzetességei és keletkezési mechanizmusa, valamint a helyszíni szemlén készült fényképfelvételek alapján megállapítható, hogy nyomszakértői szempontból a gyanúsított vallomásának "udvaron, egymással szemben állva, egymással dulakodva" része fogadható el.

A vádlott első vallomásában tehát mind a dulakodás kezdő helyszíne, mind a szúrással okozott sérülés keletkezési mechanizmusa tekintetében általa előadottak megcáfolásra kerültek részben tanúvallomás, részben nyomszakértői vélemény alapján. Az általa tett második vallomást azon részében, hogy a konfliktus hol kezdődött, tanú szintén cáfolta. Az udvaron található kerékpárokkal kapcsolatban pedig két alkalommal nyilatkozott úgy, hogy azok nem voltak eldőlve, azonban a másodfokú eljárás során becsatolt írásbeli nyilatkozataiban már azt adta elő, hogy az udvaron található kerékpárt meneküléshez kívánta felhasználni, de elmenekülnie nem sikerült, mintegy magyarázatát adva annak, hogy a helyszíni szemle időpontjában a kerékpár (ekkor már csak egy kerékpár volt ott található) miért volt felborult állapotban. Ezen védekezést azonban akkor adta elő, amikor már módjában állt a teljes nyomozati iratot megismerni, illetőleg olvashatta az elsőfokú bíróság ítéletét is, amely tartalmazza azt, hogy tanú amikor megpróbált a verekedők közé állni, a földön eldőlt kerékpárjára esett.

A vádlott vallomásai tehát részben önmagukkal, részben az egyéb bizonyítékokkal is ellentétesnek mutatkoztak, ezért arra a tényállás nem volt alapítható, a tekintetben semmiképp, hogy a vádlott jogos védelmi helyzetbe került volna.

A fentiek alapján kétséget kizáró módon megállapítható volt az, hogy a vádlott és a sértett között kölcsönös verekedésre került sor. E tekintetben következetes a bírói gyakorlat, miszerint kölcsönös verekedés esetén mindkét fél szándéka jogtalan támadó jellegű, és ez okból egyikőjük sem hivatkozhat a jogos védelmi helyzet fennállására (BH2004. 93).

A Be. 167. § (4) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

A Be. 591. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú

bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megalapozott tényállás esetén tehát a jelenleg hatályos büntetőeljárás törvény szerint sincs a másodfokú eljárásban törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért a lényegében ezt támadó vádlotti fellebbezés nem vezethetett eredményre.

A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás és a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése és értékelése során megalapozott tényállást állapított meg, amely alapján okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, és cselekményét is a törvénynek megfelelően minősítette.

A büntetés kiszabása körében az ítéletábra további enyhítő körülményként értékelte a vádlott javára az eshetőleges szándékot, szemmel látható megbánását, a fennálló betegségeit, valamint a vádlott családjában korábban történetekre figyelemmel a sértetti közrehatást is. Mellőzte az enyhítő körülmények közül a beismerő vallomásra történő utalást, ugyanis a Kúria 56/2007. BK véleményének II/11. pontja szerint kizárólag a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomás tekinthető enyhítő körülménynek. További súlyosító körülményként értékelte ugyanakkor az ítéletábra a vádlott terhére azt, hogy a bűncselekményt közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel követte el. Ezen túlmenően súlyosító körülményként kell értékelni, hogy elszaporodott az ittas emberek közötti egyszerű vitáknak agresszív, tetteges, durva, életellenes cselekményekkel való megoldása (BH2003. 307).

Az így kiegészített és helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel nem tévedett a törvényszék, amikor a vádlottat börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és közügyektől eltiltásra ítélte. Figyelemmel azonban az enyhítő körülmények jelentős túlsúlyára, az ítéletábra arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szabadságvesztés büntetés tartamának meghatározása során indokolt a középértéktől lefelé eltérni, ezért a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 8 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 8 évre enyhítette.

E körben az ítéletábra észlelte, hogy a szabadságvesztés büntetés kiszabása körében a törvényszék elmulasztott hivatkozni a Btk. 35. § (1) bekezdésére, míg a közügyektől eltiltás tekintetében a Btk. 61. § (1) bekezdésére és 62. § (1) bekezdésére, ezért ezen jogszabályi hivatkozásokat pótolta.

A fentiekből következik, hogy az ítéletábra kizárólag a büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezéseket ítélte alaposnak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye - figyelemmel a Be. 10. § (1) bekezdés 15. pontjára, 184. § (2) bekezdés f) pontjára és 561. § (2) bekezdés b) pontjára - [Bv. Intézet neve].

Észlelte az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság nem kellő pontossággal fogalmazott a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, ezért a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel akként rendelkezett, hogy a szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által 2017. február 15. napjától 2018. december 4. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A Be. 574. § (1) bekezdésében és 613. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a vádlott köteles viselni a másodfokú eljárás során felmerült 31.750.- forint bűnügyi költséget.

Az első fokon felmerült bűnügyi költség viselésével összefüggésben a törvényszék tévesen hivatkozott az 1998. évi XIX. törvény 338. § (2) és (3) bekezdéseire, figyelemmel arra, hogy az

ügynek csak egy vádlottja volt, illetőleg olyan bűnügyi költség nem merült fel, amelynek megfizetésére nem a vádlottat kellene kötelezni, ezért ezen jogszabályi hivatkozásokat az ítéletábra mellőzte.

Az ítélettel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Szeged, 2018. december 4.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Dániel s. k.
előadó bíró

Dr. Joó Attila s. k.
bíró

A Szegedi Ítéletábra Bf.III.300/2018/21. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 5.B.471/2017/13. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2018. december 4.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke